

tage Hans Majestæt Kongen ved Høist sammes Ankomst i Storthinget for at aabne dets Forhandlinger.

Storthinget udnævnte til Medlemmer af den i Reglementets 67de §. bestemte Committee, bestaaende af 3 Medlemmer: Statsraad Krohg ved 41, Greve Wedel-Jarlsberg ved 38 og Pastor Schults ved 33 Stemmer.

I Anledning af et fremsat Forslag om, at den i Grundlovens 74de §. omhandlede Afsondring af Storthingets Medlemmer i Lagthing og Odelsting, forinden Storthingets Aabning, skulde foretages, besluttedes mod 7 Stemmer, "at denne Afdelings Iversættelse skal udsættes indtil Storthinget er aabnet."

År 1827, den 12te Februar, blev Storthinget holdt.

Modtagen af den dertil udnævnte Deputation (Storthing. Forhdl. 10de Februar) indfandt Hans Majestæt Kongen sig tilligemed det Norske Statsraad, ledsaget af Høiesteret, Universitetet, Generalstaben og Stadens øvrige Auctoriteter — i Storthinget Klofken 2 Eftermiddag.

Hans Kongelige Majestæt holdt i det franske Sprog en Tale til Storthinget, og erklærede Storthingets Forhandlinger aabnede; hvorhos det behagede Hans Majestæt at lade en norsk Oversættelse af Ta-

ten forelæse ved Hans Excellence den norske Statsminister, som afleverede samme. Den blev vedlagt Protocollen. Derefter forelæste Statsraad Collett en Beretning om Rigets Tilstand, som ligeledes blev afgivet og vedlagdes Protocollen; hvorefter Præsidenten holdt en Tale til Hans Majestæt.

Kongen med Følge forlod derefter Storthinget, som kort derpaa in corpore begav sig til Hans Majestæt, for at complimentere Høiffamme. Præsidenten holdt ved denne Leilighed en Tale, som Hans Majestæt besvarede.

Da Storthinget var kommet tilbage, blev dets Møde udsat til næste Dags Formiddag Klokken 9.

Hans Majestæts Tale, Beretningen om Rigets Tilstand og Præsidentens Svar paa Talen ere af følgende Indhold:

”Gode Herrer og Norske Mænd!

Med Taknemmelighed mod det algode Forsyn for den lykkelige Begivenhed, der kronede de forenede Nationers Ønske og Haab, har jeg befalet, at en Meddelelse om min Sønnens, Sveriges og Norges arveberettigede Prinds, Hans Kongelige Høihed Carl Ludvig Eugenes Fødsel skal, overeensstemmende med Grundlovens Forskrift, forelægges Eder.

Ved Statsstyrelsens regelmæssige Gang, ved Statsborgernes Bistand, har den offentlige Frihed

allerede opnaaet en Fasthed, som Tid, Vaabendaab og heldige administrative Forholdsregler saa ofte have vanskeligt for at bevirke.

Med Deeltagelse har Broderfolket fulgt de Frem: skridt, Norge har gjort. Udsprungen af samme Stam: me, bekjendende sig til samme Religion, har det le: vende erkjendt de Fordele, som Halvøens nærværende Organisation medfører, og, gjensidigt givne Løfter ubrødeligen troe, vedbliver det at nedbede Held over Norge.

Imidlertid har Halvøen, ligesom de øvrige Sta: ter, følt Virkningen af de i Handelsforholdene ind: trufne Rystelser, der have lammet den almindelige Credit; Jeg nærer dog grundet Haab om, at den gjenoplevende Tillid skal medføre en forsøget Virksom: hed, og at vore Natur: og Vindskibeligheds:Frembrin: gelser skulle, i indeværende Aar, erholde en mere ud: strakt Affætning, end i det forløbne. Saameget det har staaet i Min Magt, har Jeg søgt at lette denne Affætning, og Jeg har følt Mig særdeles lykkelig ved at kunne bevilge en Nedsættelse i Udførselstolden. Det er saaledes, at en Nations Tillid til sin Regje: ring stedse virker heldbringende tilbage paa Natio: nen selv.

Med sand Tilfredshed kan Jeg meddele Eder, at alle de Anstrængelser uagtet, som vi have været

nødsagebe til at underkaste os for at grunde en Bank, og uagtet de trykkende Byrder, som Inddragelsen af 22 Millioner Rigsbanksedler, der i en uheldig Tidspunkt bleve satte i Omløb, har medført, har Overskuddet af Statsindkomsterne, efterat alle de af sidste Storthing fastsatte Udgifter ere afholdte, og flere almeennyttige Indretninger ere blevne fremmede, ikke destomindre været betydeligt. Ved Hjælp af dette Overskud ville vi kunne sættes istand til at bestride en Deel Udgifter, som det Offentliges Vel kræver.

Ingen Nation kan fordre, at dens Regjering kan opretholde dens indvortes Frihed, og forsvare dens udvortes Uafhængighed, dersom den ikke sætter sin Regjering i Besiddelse af de Midler, som Landets Forsvar kræver. Vi have derfor paatrængende Udgifter at bestride, for at forsyne vore Arsenaler, istandsætte og vedligeholde vore Fæstninger, danne et almindeligt Depot, et Søeforsvar med dertil hørende Værftsindretninger, og for at udvide vore Forhold med Udlandet. Mine Fordringer i disse Henseender skulle vorde afpassede efter Landets Hjælpekilder.

En Oversigt over Statsgjelden, hvoraf saavel Renter som Afdrag regelmæssigt blive erlagte, skal blive Eder forelagt.

Frederikshalds Gldbrand var en saare ulykkelig Tildragelse. Storthinget vil erholde fuldstændig

Kundskab om de Summer, som Jeg har troet at burde anvende, for at formindske dens Virkninger. Lader os imidlertid takke Forsynet, der satte Regeringen istand til, at komme de trængende Indvaanere til Hjælp.

De nye Veianlæg mellem de forenede Riger fortsættes med Virksomhed.

Udfaldet af den i Aaret 1825 foretagne Folketælling viser, at Folkemængden, under Løbet af de sidste 10 Aar, er forøget henved $\frac{1}{5}$ Deel.

Universitetet, ved hvilket flere ledige Lærestole ere blevne besatte, vedbliver med uafbrudt Iver at virke til Oplysningens Fremme, og almindelig videnskabelig Uddannelse.

Det modneste Overlæg, og den fuldkomneste Overbeviisning om Gavnligheden af de Forslag til de nødvendige Forbedringer i Rigets Grundlov, som bleve sidstafholdte Storthing forelagte, har bevæget Mig til at fremsætte dem. Jeg opfordrer Eder til, nøie at overveie deres Bigtighed, men, selv i det Tilfælde, at I skulde ansee det tvivlsomt om den beleilige Tidspunkt til disse Forbedringers Indførelse nu er forhaanden, er Jeg overtydet om, at I ville erkjende Gyldigheden af Mine Grunde; thi Mit Ønske er, blot at give Folkets Rettigheder den Tryghed, som Ligevægt i Magternes Fordeling ene formaaer at til-

veiebringe; — en Ligevægt, der end mere vilde opnaaes ved de foreslaaede Modificationer i de nuværende Kongelige Rettigheder.

Jeg har befalet, at Forslag til den af flere Storthing attraaede Lov om Værnepligten skulde forelægges Eder. For at bevare deres Frihed, Rettigheder og Love, behøve Halvøens Folk kun Tillid til Styrelsen og til egen Landskraft og Mod.

Vi nyde Fredens Belsignelser, og vore Forhold med alle Mægter sikke os dens Varighed.

En Tractat med Hans Brittiske Majestæt har fornyet Forbudene mod Slavehandelen. Jeg skal henlede Storthingets og Sveriges Rigers Stænders Opmærksomhed paa de Forholdsregler, Lovgivningen i denne Henseende bør vedtage.

En anden Tractat bestemmer Handelsforholdene imellem de 2de forenede Riger og Stor-Brittanien, og af dens Udvikling haaber Jeg de heldigste Virkninger.

I flere Aarhundreder har Norge forgjæves ønsket at see de Tvistigheder tilendebragte, der vare Følger af Mangel paa en fast Grændselinie imellem de Norske og Russiske Lappers Territorium. Dette Nationalønske er nu bleven opfyldt ved en mellem Mig og Hans Majestæt Keiseren af Rusland affluttet Convention. Oprigtighed, og det gjensidige Ønske, at

vedligeholde godt Naboeskab, have udgjort Grundvolden for denne Forhandling.

Da den for Handelstractaten med denne Magt bestemte Tid var udløben, ere begge Parter komne overeens om, at lade den forblive i Kraft, indtil de udnævnte Befuldmægtigede have vedtaget de nye Principer, hvorpaa den afsluttende Tractat bør grundes.

Ved Tractaten med Hans Majestæt Kongen af Danmark er den fuldkomneste Handelsfrihed bleven indført imellem de 3de Nordiske Riger, ligesom og Gjensidighed i Handelsrettigheder er bleven antaget imellem Norge og den frie Stad Lübeck.

Underhandlingerne med Hans Preussiske Majestæt love et ligesaa tilfredsstillende Resultat, og snart kunne vi haabe, at see enhver Vanskelighed bortryddet for Affætningen af vore Producter i Østersøen.

Da den for Handelstractaten med de forenede Nordamericanske Stater bestemte Tid var udløben, lod Jeg disse Staters Præsident underrette om Mit Ønske, at den fremdeles maatte vedblive. Jeg har erfaret, at han i denne Henseende deler Mine Anskuelser.

Skjøndt vore Havne allerede siden 1822 have været aabnede for de Sydamericanske Flagge, har dog vor Handel med disse Lande ikke synderlig udviklet sig. Jeg beskæftiger Mig nu med Handels-Overt

eenskomst med dem, og Jeg haaber, at de nye Forhold, som derved ville opstaae, skulle blive til Fordeel for de forenede Riger.

I alle Forhandlinger fordre Nationerne gjensidig Opmærksomhed og Lighed i Rettigheder; Jeg har fulgt denne Sætning, og lagt den til Grund for vore Forhandlinger. I Fred bør Ugtelse for Folkernes Statsindretninger ikke være afhængig af deres Magt, men af erkjendte Rettigheder. Krigen, alt for hyppig mellem Staterne, viser os Perioder, hvori Nationernes meest grundede og ældste Rettigheder ere blevne tilintetgjorte, en Skjebne, som kan ramme saavel den Mægtige som den Svage.

I Min Tale til Storthinget i 1814 har Jeg erklæret, at vi aldrig ville tragte efter nogen anden Ære, end den, i Historiens Aarbøger at indtage en Plads blandt de lykkelige Folk. Den samme Erklæring gjentager Jeg nu for Eder. Understøtter Mig i at virkeliggjøre den.

Med Bøn til Forsynet om, med sin Wiisdom at lede Eders Raadslagninger og Beslutninger, erklærer Jeg herved Norges Riges Storthing aabnet."

2. "Hans Kongelige Majestæt forelægger herved Norges Riges nu forsamlede Storthing den i Grundloven bestemte Beretning om Rigets Tilstand og Bestyrelse i de sidst henrundne 3de Aar.

Af disse maae de 2de første, skjøndt mindre gunstige for Bergverksdriften, dog henregnes blandt de heldigste for Næringsdrifterne i Almindelighed. Afgrøden af Ager og Eng var i det Hele taget god; Trælasten blev affat i Udlandet med temmelig Fordeel, og Priserne paa Korn, hvoraf Riget desværre endnu tiltrænger betydelig Indførsel, vare endog lavere, end det for Agerdyrkningens Opkomst kunde ansees ønskeligt. Productet af Fiskerierne var ogsaa overflødig, men afgav dog, formedelst lave Priser paa de udenlandske Markeder, ikke den Fordeel, som man kunde have ventet. Imidlertid havde de øvrige heldige Omstændigheder en kjendelig Indflydelse paa den almindelige Velstand.

Vel ere de oplivende Udsigter igjen for en Deel forspundne i det sidst forløbne Aar, deels derved at Fiskerierne have havt et mindre heldigt Udfald, og at Fiskevarerne fremdeles ere i meget lav Priis i Udlandet; deels fordi en næsten aldeles standset Affætning paa Trælasten har lammet det søndenfieliske Norges vigtigste Næringsgreen; deel endelig fordi en, ved Misvert i andre Lande, forvoldt ringere Tilførsel end sædvanlig af Kornvarer her til Riget, har bragt Kornpriserne til en Høide, langt over hvad de i flere af de sidst forbigangne Aar have været, skjøndt Høstens Udfald her var mere god end slet. Men lige-

som Hans Kongelige Majestæt tør forhaabe, at denne Stilling ikke fremdeles vil vedblive, saaledes troer Høifsamme, at den i mange af Rigets Egne vil blive benyttet som et Binde til Agerbrugets Forbedring og Industriens Fremme.

Hans Kongelige Majestæt, der, ligesom Hans Storbrittaniske Majestæt, føler sig forpligtet til at anvende de kraftigste Midler for at undertrykke den for et oplyst Aarhundrede uværdige, og Menneskelig: heden vanærende Negerhandel, har til dette Diemed affluttet en Tractat med Storbrittanien.

Berigtigelsen af Finmarkens Grændser mod Rusland er heldigen tilendebragt. Efterat Norske og Russiske Commissairer havde i Aaret 1825 i Forening undersøgt de hidtil saakaldte Fælleds: Districter, er under 1⁴ Mai 1826 affluttet en Conventio: angaaende Grændsebestemmelsen imellem begge Riger. Som Følge heraf er i afvigte Commer ved Commissairer fra begge Magter Grændselinien opgaaet og Grændse:Røser opførte.

Med Storbrittanien er affluttet en Handels: og Skibsfarts:Tractat, hvorefter Norske Skibe og Varer i disse herefter ikke besværes med høiere Afgifter i Storbrittaniens Havne, end bemeldte Lands egne Skibe med Varer. Saaledes ere de Norske Skibe nu i de Storbrittaniske Havne tilstaaede samme Be:

gunstigelse, som Storbritanniens Skibe allerede i længere Tid have været tilstaaede her i Riget.

Ligesaa er affluttet en Handels- og Skibsfarts- Tractat med Danmark, hvorefter et, paa fuldkommen Lighed i Afgifters Svarelse, bygget Reciprocitets- Forhold, for Norges Handel og Skibsfart i de Danske Havne, og for Danmarks i de Norske Havne, er indtraadt fra 1ste Januar dette Aar.

Om en lignende Tractats Afslutning med Preussen ere Underhandlinger indledede.

Paa erholdt Underretning om, at Norske Skibe og indehavende Varer bleve i Staden Lübeck behandlede lige med Stedets egne, er lignende Rettighed i Norske Havne tilstaaet de i Lübeck hjemmehørende Skibe og deres Ladninger.

Med Rusland og de forenede Nordamericanske Stater underhandles for Tiden om nye Handels- Tractater, da den Tid var udløben, for hvilken de med disse Stater hidtil bestaaende Tractater vare affluttede; og er det imidlertid gjensidigen vedtaget, at de forhen bestaaende Tractater indtil videre skulle ansees gjældende.

Under 11te October 1825 har Hans Kongelige Majestæt naadigst meddeelt Sin Norske Regjering en ny og fuldstændigere Instruction.

Bed Universitetet, der fremdeles virker til Videnskabeligheds Fremme og Embedsmænds Dannelse, ere flere nye Lærere ansatte. Antallet af theologiske

Candidater tiltager aarlig, saa at man med Grund kan nære Haab om, at de end ledige geistlige Embeder i Løbet af de næste 3 Aar ville blive besatte. I Overensstemmelse med Universitetets Fundats har Hans Kongelige Majestæt under 27de August 1825 givet et Reglement for Examen philologico-philosophicum, og under 3die Juli 1826 et Reglement for Examen artium. Universitetets videnskabelige Apparater ere forøgede ved Indkjøb af en betydelig Mineralsamling, og flere videnskabelige Reiser i og udenfor Riget ere foretagne paa offentlig Bekostning.

De lærde Skolers Antal er forøget ved Oprettelsen af en ny Skole.

En passende Sum af Oplysningsvæsenets Fond er bestemt at anvendes, og for en stor Deel allerede anvendt til Anskaffelse af nyttige, især philologiske Bøger til de lærde Skolers Bogsamlinger.

Tegne- og Kunstskolen i Christiania vedbliver fremdeles heldigen at virke efter dens Bestemmelse.

I Christiania er oprettet en Berelunderviisnings-skole, ved hvilken tillige Alumnier kunne erholde Dan-nelse i Læremethoden, til sammes Anvendelse udenfor Hovedstaden.

I Trondhjem er nedsat en Commission, for sammesteds at organisere en lignende Indretning.

I Bergen, Christianssand og Drammen, saa:

velform i flere Landdistricter er Berelundervliisningen begyndt.

I Trondhjem er oprettet en Underviisningsanstalt for Døvstumme, hvilken allerede har viist sig gavnlig ved Elevernes Fremskridt i den korte Tid, Indretningen har været i Virksomhed.

Foruden de ældre Sparebanker i Christiania, Trondhjem, Bergen og Drammen, ere Sparebanker nu ogsaa oprettede i Christiansand, Arendal, Moss og Tønsberg.

Det ved Lov bestemte Salg af det beneficerede og offentlige Jordegods har heldig Fremgang i Agershuus, tildeels ogsaa i Trondhjems Stift, samt i Nordlands og Finmarkens Amter.

Hans Kongelige Majestæt har anseet det nødvendigt at fremskynde den i sin Tid bestemte Oprettelse af et Rigshospital. Hans Kongelige Majestæt har derfor anordnet en Direction til at organisere denne Stiftelse, hvilket ogsaa, i Forhold til Statens Kræfter, er, for en Deel, iværksat.

Med Hensyn til en forbedret Indretning af Dolhusene er en Commission nedsat, til at undersøge Dolhusenes Tilstand, indhente fornødne Oplysninger, og derefter forfatte et fuldstændigt Forslag til en bedre Indretning af disse Stiftelser.

For at forebygge Størdalens Præstegaards og

Bernæs Hovedkirkes Undergang, der høist sandsynliggen vilde været en Følge af Størdals-Elvens forandrede Løb, er i afvigte Foraar, tildeels paa Oplysningsvæsenets Fonds Beføstning, begyndt et Forbygnings-Arbeide.

Efter Andragende fra sidstafholdte Storthing, har Hans Kongelige Majestæt søiet Foranstaltning, saavel til Indskjærpelse af Grundlovens §. 58 i Henseende til at Valgmænd paa Landet inden een Maaned, efterat de dertil ere udkaarede, skulle vælge Repræsentanter til Storthinget, som til, at der for Fremtiden i Fuldmagterne for de valgte Repræsentanter vorder attesteret, at bemeldte Grundlovens Bud, med Hensyn til Valgmændene, har været iagttaget.

For det Tilfælde, at Udkastet til en almindelig Criminallov ikke ved nærværende Storthing skulde kunne komme under Behandling, har Hans Kongelige Majestæt naadigst befalet, at der skal fremlægges for Storthinget et Forslag, angaaende Straffe for det Slags Forbrydelser, hvorom det især var magtpaaliggende at erholde forandrede Bestemmelser, samt om en mere summarisk og mindre bekostelig Procesmaade i Justitsager.

Ved naadigst Resolution af 14de October 1825 er bestemt, at den Forbryder, som maatte være til:

funden at hensættes til Tugthuusarbeide, efter forhen at være undergivet Straf af offentligt Arbeide, eller som maatte være tilfunden at hensættes til Fæstningsarbeide, efter forhen at have været underkastet denne Straf, vel fremdeles, efter Kongelig Resolution af 17de August 1821, skal adspørges, om han underdanigst anholder om Formildelse i Straffen, men derhos, som en Undtagelse fra den i sidstnævnte Resolution indeholdte Regel om Udsættelse med Straffens Guldbyrdelse, strax indsættes i vedkommende Straffeanstalt. Herved er Formindskelse i Udgifterne ved de Domsældtes Baretægtsarrest paa en passende Maade bevirket, uden at Udsigt til at nyde godt af Hans Kongelige Majestæts Naade derved er Angjeldende betaget.

Med Arbeidsanstalters Indretning i flere Slaavetier, hvor Omstændighederne tillod saadant, har Hans Kongelige Majestæt søgt at opnaae, at Forbryderne, ved at vænnes til nyttig Sysse, kunde gjengives Samfundet, mindre fristede til nye Overtrædelser af Lovene.

For at den ved Loven om Høiesteret af 12te September 1818 §. 32 paabudne Fortegnelse over paa-dømte, forligte og overblevne Sager, i større Grad kunde opfylde sammes Bestemmelse, er for denne For-

tegnelse ved naadigst Rescript anordnet et fuldstændigt Schema.

Det paabegyndte vigtige Veianlæg mellem Trondhjemms Stift og Jemteland er gaaet fremad, saavidt de anviste, høist indskrænkede Midler have tilladt Saadant. Den nye Veie mellem Sandnæs og Lyngdal i Listers Fogderie er nu fuldført, og derved et vigtigt Skridt gjort til Communicationens Fremme imellem den østre og vestre Deel af Christiansands Stift.

Soldindtraderne i de sidstforløbne Aar have overstegtet den Sum, hvortil de i Budgettet ere anslaaede. Hans Kongelige Majestæt har derfor ikke alene seet sig istand til at lade det paa Banken af sidste Storting udstedte Creditiv blive aldeles ubenyttet, men ogsaa ved Hjælp af Overskuddet ei alene at fremme Istandsættelsen af adskillige almeennyttige Indretninger, men ogsaa efterhaanden at afgive til Banken af Statscassens Beholdning adskillige Summer, i alt til et Beløb af 350,000 Speciesdaler, som Forskud paa Restancerne af Skatten til Rigsbanksejdlernes Indløsning. Ved denne Foranstaltning har Hans Kongelige Majestæt søgt at forebygge, at Summer af Betydenhed skulde i længere Tid undrages fra den almindelige Circulation og Benyttelse for Næringsfliden.

Med Indfordringen af de directe Skatter, og med Berigtigelsen af Skatte-Restancerne gaaer det fremdeles heldigen fremad.

Den Deel, der endnu stod tilbage af det i Aaret 1820 ved Brødrene Bennecke i Berlin contraherede Laan, er bleven indfriet ved et nyt Laan, som Hans Kongelige Majestæt, overeensstemmende med forrige Storthings Beslutning, har afsluttet med Handelshuset Hambro & Søn i Kjøbenhavn, hvorved man er befriet for de byrdefulde Former, hvorunder Sikkerheden for det Benneckske Laan var betinget. Hans Kongelige Majestæt har derhos tillige fundet sig foranlediget til at bevilge de private Deeltagere i sidstnævnte Laan, hvis laante Sum ikke oversteg 1500 Speciesdaler, en midlertidig Henstand med en Deel af de ved deres Obligationer betingede Afdrag og Renter. Den Direction, der var nedsat til Bestyrelse af Udlaanene til Private af det Benneckske Laan, er ophævet, og Forretningerne ved disse Udlaans Tilbagebetaling henlagte umiddelbar under Finants-Departementet.

Efterat Norges og Sveriges indbyrdes Handelsforhold nøiagtigen var undersøgt ved en anordnet Committee af sagkyndige Mænd fra begge Riger, har Hans Kongelige Majestæt ved provisorisk Anord-

ning naadigst givet midlertidige Bestemmelser for Rigerne's gjensidige Handel og Søefart.

Til Lettelse for Norges Export-Handel, og Oprettelse af Næringsfliden under den ved Handelsconjuncturerne indtrufne, mindre fordeeltige Affætning for norske Producter i Udlandet, har Hans Kongelige Majestæt fundet fornødent, ved provisorisk Anordning, indtil videre, naadigst at nedsætte Udsørselstolden af Rigets vigtigste Export-Artikler, nemlig Fiskevarer og Tran, Trælast, Jern i Stænger og Støbegods, samt Garkobber.

Ligeledes har Hans Kongelige Majestæt ved provisorisk Anordning nedsat Tolden paa engelsk og lüneborgsk Salt til det samme, som for spansk og fransk Salt er i Toldtariffen bestemt.

Efter en af forrige Storthing derom indgiven underdanigst Adresse, er det foranstaltet, at Tyrkiske Søepasse, der forhen kun vare at erholde i Christiania og Bergen, nu ogsaa kunne erholdes i Christiania og Trondhjem, samt ved Nordlands og Finmarkens Amtscontoirer.

For at tilveiebringe den Regelmæssighed i Søepostens Gang mellem Frederiksværn og Jylland, som Benyttelse af Dampfartøier gjør muelig, og for at raade Bod paa Savnet af en Pakkepostindretning, saavel mellem Rigets Kjøbstæder indbyrdes, som med

Udlandet, er der søiet Foranstaltning til at anskaffe for Postvæsenets Regning 2de Dampfartøier, der kunne forventes at komme i Virksomhed til næste Foraar.

Mellem Trondhjems Stift og Jemteland er en Postindretning sat i Gang fra Lærdalen i nordre Trondhjems Amt til Østersund i Sverige, hvilken Post tillige er sat i Forbindelse med den over Haparanda til Finmarken gaaende Winterpost.

Da Magistraterne i Rigets større Byer vanskeligen kunde ved Siden af deres mange andre Forretninger varetage Skatte-Oppebørselen med den tilbørlige Omhu, saa har Hans Kongelige Majestæt for at tilveiebringe større Nøiagtighed i Skatteindfordringen fundet det gavnligest, ved indtrufne Vacancer i Magistrats-Embederne, at oprette Skattefoged-Embeder i Bergen, Christianssand og Drammen, ligesom lignende Embeder forhen ere oprettede i Christiania og Trondhjem.

Under 27de November 1825 er optaget en almindelig Folketælling over hele Riget, der godtgjør, at Folkemængden siden sidste almindelige Folketælling i Aaret 1815 er steget, fra henved 886,000 til 1,050,000 Mennesker.

Efter sidste Storthings derom underdanigst fremsatte Ønske, har Hans Kongelige Majestæt ladet Finmarkens Forfatning og Midlerne til dette Districts Op-

fomst undersøge ved en Commission, hvis Arbeider ville blive Storthinget forelagte.

Til Bedligholdelse og Udvidelse af et Agerdyrkings-Seminarium er en midlertidig Understøttelse bevilget af Statscassen, under Betingelse af, at 10 Elever af Bondestanden skulle ved Seminariet nyde fri Underviisning og Underhold, og at de Elever, som fra det Offentliges Side forlanges antagne, have dertil fortrinlig Udgang.

Slotsbygningens Arbeidet er fremmet, saavidt skee kunde, med de Midler, som dertil ere anviste. Grundvolden er lagt til Bygningerne, til hvis Fortsættelse, saaledes at de kunne have Varighed, og svare til Nationens Forventning, Hans Kongelige Majestæt haaber, at de endnu fornødne Summer efterhaanden ville kunne tilveiebringes, paa en Maade, som, med Hensyn til et saadant National-Foretagende, ikke vil findes alt for byrdefuld.

Driften for offentlig Regning af Kongsberg Jernverk og Uld- og Linned-Manufactur er ophørt, som Følge af sammes Afhændelse i Overeensstemmelse med det sidste Storthings Beslutning.

Raafjordens og Omdals Kobberverker, hvis Drift i en Række af Aar havde været standset, men som nu igjen ere blevne optagne, har Hans Kongelige Majestæt tilstaaet visse Begunstigelser, for derved at bidra-

ge til at oplive den Nørelse, deres Drift udbreder i de Egne, hvori de ere beliggende.

Da Kornhøsten i Aaret 1825 aldeles mislykkedes i Senjen og Tromsøe Fogderie, og den sædvanlige Tilførsel af Korn og Meel i Finmarkens Amt var saa ubetydelig, at en følelig Kornmangel opstod, blev fra de offentlige Magaziner et Partie Kornvarer, efter Hans Kongelige Majestæts Befaling, opsendt, og Almuens Nød derved lindret.

Hoved : Matriculerings : Commissionens Arbejder ere saavidt fuldførte, at Commissionen nu kun har Nordlands Amt, samt Senjen og Tromsøe Fogderie af Finmarkens Amt, tilbage.

Ved den topographiske Opmaaling i Aarene 1825 og 26 ere en Deel Strækninger af Hedemarkens, Budskeruds samt Jarlsbergs og Laurvigs Amter, ialt noget over 82 Kvadratmile, geometrisk opmaalte, og derhos en Deel af Gulbrandsdalens og Østerdalens Fogderier trigonometrisk bestemte.

Den hydrographiske Opmaaling af Rigets nordlige Kyster, hvortil Midler anvistes af forrige Storting, er formedelst flere indtrufne Omstændigheder endnu ikke paabegyndt, men Foranstaltninger dertil ere søiede.

I det Hans Kongelige Majestæt maa beklage det store Uheld, der rammede Frederikshalds Bye i af-

vigte Sommer, da Gldsvaade lagde fast den hele Bye i Aske, er det dog tilfredsstillende for Høistfamme at kunne meddele Storthinget, at der, deels ved Foranstaltninger fra det Offentlige, deels ved Privates Gøddædighed, er viist al mulig Omhue for at afhjælpe de Brandlidtes Nød. Hans Kongelige Majestæt har, for at sætte de brandlidte Huuseiere istand til, strax at paabegynde Opsørelsen af nye Baaninger, naadigst bevilget, at herved 100,000 Speciesdaler maatte af Statscassens Beholdning udbetales som Forskud paa de afbrændte Bygningers Assurancesum, hvorved Enhver, uden at behøve at oppebie Brandscontingentens Repartition og Indkrav, strax har faaet $\frac{1}{3}$ Deel af Assurancesummen udbetalt. De, hvis Assurance ikke oversteg 400 Speciesdaler, have desuden, efterhaanden som de byggede, erholdt den anden Trediepart, og de, hvis Assurance ikke oversteg 200 Speciesdaler, det Hele. Herved er bevirket, at et stort Antal Baaninger allerede før Vinterens Komme vare opførte og beboelige.

Deels ved at overlade af de offentlige Magaziner et Partie Kornvarer for moderate Priser, deels ved Pengeunderstøttelser af Statscassen, har Hans Kongelige Majestæt søgt at lindre de Brandlidtes Trang.

Til Winterhuuslye for de Fattige, der ei maatte

være istand til selv at forskaffe sig Saadant, er en Staten tilhørende Casserne:Bygning istandsat.

Med Indfordring hos de Brandlidte af Nestan: cerne af Kjøbstædsfatten og af Skatten til Rigsbank: sedlernes Indløsning for Aaret fra 1ste Juli 1825 til 1ste Juli 1826, har Hans Kongelige Majestæt bevilget eet Aars Henstand; ligesaa har Høistfamme naadigst bevilget, at bemeldte Skatter af Frederiks: halds Bye for indeværende Skatteaar fra 1ste Juli 1826 til 1 Juli 1827 maae forblive ulignede, indtil Storthinget har bestemt, hvorvidt Byen skal nyde nogen Nedsættelse i disse forfaldne Skatter.

For at lette de brandlidte Huuseiere Opførelsen af Steenbygninger i de afbrændte Træbygningers Sted, saavel som for at afhjælpe Savnet af Bygnings: Materialier i Almindelighed, har Hans Kongelige Majestæt naadigst bevilget Toldfrihed indtil videre af Muursteen, Kalk, Bygningstømmer og Tagsteen, som indføres til Frederikshald.

For at bevirke Frederikshalds Bye igjen opbygget saaledes, at dens totale Udæggelse ved indtræfende Gldsvaade ikke lettelig skulde kunne befrygtes, har Hans Kongelige Majestæt ladet ved en Commission undersøge og gjøre Forslag om, hvilke Forandringer og Udvidelser af Byens Gader, der maatte anses hensigtsmæssige, og paa hvilke Steder i Byen der meest

passende kunde anbringes aabne Pladse, som, i Tilfælde af Ildsvaade, kunde tjene til at forebygge Ildens videre Udbredelse. Efter denne Commission, af Hans Kongelige Majestæt naadigst approberede Forslag er Reguleringen af Byens Gader og Pladse der efter foregaaet med en, i Forhold til Gjenstandens Bigtighed, ikke betydelig Udgift, til hvis Udredelse Hans Kongelige Majestæt har anvist Communen det fornødne Forskud af Statscassen.

Brandassurance: Godtgjørelsen, der for samtlige ved Ildsvaaden paa Frederikshald afbrændte Bygninger udgjør den betydelige Sum af 260,320 Speciesdaler, har Hans Kongelige Majestæt naadigst ladet fordele paa de ved Terminen den 30te Juni 1826 i Landets almindelige Brandcasse assurerede Bygninger med en extraordinair Contingent af 2 pCt. af enhver Assurance-sum, men derhos, til Lettelse for Yderne, naadigst bestemt, at den kan erlægges i fire halvaarige Terminer.

Med Regnskabernes Revision, og Decision af offentlige Regnskaber, er der fremdeles gaaet fremad, og Antallet af dem, der hidtil henstode uafgjorte, betydeligen formindsket, saa at der af Regnskaber fra den ældre Tid nu kun staae meget faa tilbage, lige

som og de aarligen indkommende Regnskaber for det meste strax vorde tagne under Revision.

Saavidt de anviste Midler have været tilstrækkelige, er Forraadet af Vaaben og andre Armeens Forøgdenheder deels forøget, deels forbedret, og de hidtil anstillede Forsøg med, for Landmilitair: Statens Regning, at holde Vaabenfabrikken paa Kongsberg i Drift, give tilfredsstillende Udsigt til, derfra efterhaanden at kunne forsyne Armeens forskjellige Afdelinger med nye og bedre konstruerede Haandvaaben, uden at Omkostningerne derved overstige hvad disse Vaabens Anskaffelse andensteds fra vilde kræve.

Bed at adskille Armees Intendant: Embedet fra Depotbestyrerens, er Regnskabsvæsenet for den dette Embede underlagte Bestyrelse givet en hensigtsmæssigere og mere betryggende Indretning.

I Christiania er oprettet en militair Højskole, hvor unge Militaire kunne uddannes til kyndige og duelige Ingenieur: og Artillerie: Officierer, og hvor tillige er aabnet Udgang for Armeens Officierer i Almindelighed til høiere videnskabelig Dannelse og Virksomhed.

Hans Kongelige Majestæt har fremdeles foranstaltet, at der i Christiania gives Anledning til Undervisning i Gymnastik og andre Legemsøvelser.

De Ødelæggelser, som den uheldige Ildbrand paa Frederikssteens Fæstning anrettede, ere, hvad Husbygninger angaaer, forsaavidt igjen oprettede, at den for Fæstningen bestemte Garnison, saavel som de der forhenværende Forbrydere, og det til disses Bevogtning hørende Opsyn, ere atter indquarterede paa Fæstningen; men hvad der for øvrigt skal foretages med denne Fæstning, samt hvilke Summer der udføres, for at erstatte Tabet af de ved Branden fortærede militaire Forraad, er Gjenstand for nærmere Undersøggelser.

Da Erfaring havde lært, at den siden Aaret 1818 stedfundne Organisation af Artilleriet og dets Inddeling i Feldt- og Beleirings-Artillerie vilde i Tiden blive mindre heldig, har Hans Kongelige Majestæt naadigst fundet for godt, at give Artilleriet en ny Organisation, hvorved dette, for Rigets Forsvar saa vigtige Vaaben mere fuldkommen kan svare til dets Bestemmelse.

Ogsaa den øvrige Deel af Rigets Armee har Hans Kongelige Majestæt været betænkt paa at gjøre mere beqvem for dens Bestemmelse, ligesom og at give det lovbestemte Landværn en fast Organisation. Det har desaaarsag været overdraget til en anordnet

Commission at afgive underdanigst Betænkning og Forslag, saavel over disse Gjenstande, som og over Forslaget til en ny og fuldstændigere Værnepligts Lov.

Med Marine-Etablisementet paa Horten er fuldført Anlægget af en Bøding til Krigsskibes Bygning, ligesom og et Spantelloft, samt nogle mindre Bygninger. En Bygning sammesteds er midlertidigen indrettet til Boliger for flere Haandværkere. Faschinværket til en Bradbænk er nedlagt, samt et Stykke af Revetementsmuren opført.

Med Bygningen af en Fregat paa Horten er det bragt saavidt, at den formodentlig vil kunne løbe af Stabelen til Foraaret 1828.

Til Veiledning for de Søfarende ere 5 nye Søemærker oprettede langs Kysten imellem Lindesnæs og Frederikshald, og istedet for det forhenværende usuldfomne aabne Blusfyr paa Rundøe ved Indløbet af Trondhjems Fjord, er sammesteds opført et Fyrtaarn med indelukket Blusfyr.

Hans Kongelige Majestæt forbeholder Sig naadigst at forelægge Norges Riges Storting de Forslag, som Høistfamme finder fornødne, og i Tillid til Nationens Repræsentanternes Klogskab og Indsigter forventer Hans Kongelige Majestæt, at de for Rigets Tarv tjenligste Beslutninger af dem vorde fattede.

Hans Kongelige Majestæt forbliver Norges Riges Storting med al Kongelig Naade og Yndest velbevaagen.

Givet paa Stockholms Slot, den 22de Januar 1827.

Under Vor Haand og Rigets Segl.

Carl Johan.

(S. L.)

Sommerhielm.

L. Stoud Platou."

3. "Naadigste Konge!

Enhver Dag, paa hvilken National-Repæsentationen nød den Lykke, at see Deres Kongelige Majestæt i sin Midte, var visstelig en Glædesdag. Men blandt saadanne Dage vil dog denne i Kongeriget Norges Aarbøger vorde tegnet som en af de mærkeligste. Thi det er i Dag første Gang, efter en Række af Aarhundreder, at Landsfaderen selv personligen har aabnet de Forhandlinger, som det norske Folks udkaarede Mænd skulle begynde til Overveielse af Rigets Læve, og for at fremme Fædrelandets, det elskede Norges, Hæder og Held. Det er i Dag, at National-Repæsentationen umiddelbar af Deres Kongelige Majestæt selv har modtaget det glade Budskab om Deres Majestæts Sønnesøns, Norges og Sveriges arvebes

rettigede Prinds, Hans Kongelige Høihed Carl Ludvig Eugenes Fødsel, — en Begivenhed, i hvilken det norske Folk med Taknemmelighed allerede har erkjendt Forsynets Baretægt over de forenede Riger. Jublende vil det Deres Majestæt med urokkelig Trofasthed hengivne Folk modtage Efterretningen om, at dets Repræsentanter i Dag, idet de i denne høitidelige Stund samlede sig om Thronen, have haft Leilighed til, umiddelbar for Deres Kongelige Majestæt at tolke de Følelser, der besjæle Nationen. — Deres Kongelige Majestæt ville naadigst modtage Stortingets Bevidnelse om det norske Folks inderligste Taknemmelighed i Anledning af Deres Kongelige Majestæts høie Nærværelse, saavel som om hele Nationens Kjærlighedsfulde og usfrømte Deeltagelse i Deres Kongelige Majestæts og det ophøiede Kongehuses Glæde over en Begivenhed, der, ved at krone de forenede Rigers Ønske og Haab, gav en nye Morgen for Fædrelandets varige Lykke.

Efter saa velgjørende og heldbringende Bærsler kan Nationalrepræsentationen paa den betegnede Bane, veiledet af Deres Majestæts Wiisdom, med Frimodighed gaae sin Bestemmelse og sine Arbejder imøde.

Forvisset om det ædle svenske Broderfolks Deeltagelse i Norges Vel, føler Stortinget sig lykkelig ved Overbeviisningen om, at dette Sindelav af det norske Folk gjengjeldes, og om, at Stortingets Bestræ-

Besler ledsages med oprigtige Ønsker fra et Folk, med hvilket Norge ved ubrødelig og hellig Samfundspagt, til fælleds Held, er forenet.

Storthinget maa med Deres Kongelige Majestæt beklage, at uheldige Handelsforhold have paa forskjellige Steder i Riget formindsket den til Nationalvelstandens Tilvæxt nødvendige Virksomhed. Men i fast og uindskrænket Tillid til Deres Majestæts uafsladelige Omfarg for Rigets Bedste, deler Storthinget tillige med Deres Majestæt Haabet om, at Velstandskilderne atter med forøget Fylde ville bringes til at udbrede sine Velsignelser over Landet.

Med Tilfredsstillelse har Storthinget erfaret, at Overskuddet af Statskassen har været betydeligt.

En af vore ivrigste Bestræbelser vil det vorde, med Beredvillighed at gaae Deres Majestæts Ønsker, med Hensyn til de fremtidige offentlige Udgifter, imøde, saavidt Nationens Kræfter tillade.

Af den Skildring af Rigets Tilstand og Bestyrelse, som det har behaget Deres Kongelige Majestæt naadigst at meddele Storthinget, fremlyser umiskjendelig, at Forbedringerne af de offentlige Indretninger have gjort heldige Fremskridt.

Med inderlig Taknemmelighed modtager Nationen Efterretningen om Deres Majestæts Bestræbelser for Rigets Færv og Værdighed i Forholdene til frem-

mede Magter, og om Varigheden i Nydelsen af Fredens Betsignelser.

Det har ikke undgaaet Deres Majestæts naadigste Opmærksomhed, at Folkets, under Deres Majestæts vise Styrelse, dagligen tiltagende Følelse af den offentlige Friheds Værd, er en velgjørende Følge af den Constitution, som i Deres Majestæt er saa lykkelig at have en ophøiet Beskytter.

Stolt af at regjeres af en Konge, der kraftfuld medvirkede i Verdensbegivenhederne, for at sikre Nationernes lovlige Rettigheder, og den om Thronen saavel som om Folkenes Fred værnende lovbundne Frihed, nærer det norske Folk den Overbeviisning, at Deres Majestæts menneskekjærlige Hjerte nyder en værdig Tilfredsstillelse og Løn, ved at regjere over et frit, og ved sin Forfatning, under en inderlig elsket Konge, lykkeligt Folk.

Med Bøn til den Algode om Bistand til samvittighedsfuldt at udføre de forestaaende Arbejder, og derved at fortjene Deres Kongelige Majestæts og vore Medborgeres Bifald, udraabe vi:

Gud bevare Kongen og de forenede Riger!

Præsidentens Tale ved Audiencen hos Hans Majestæt efter Storthingets Aabning, og Høistammes Svar, ere af følgende Indhold:

D" Naadigste Konge!

Deres Kongelige Majestæt finder i Folkets Kjærlighed Deres bedste Løn for Deres velgjørende Bestræbelser for Statens Vel!

Norges Ste ordentlige Storthing fremstiller sig derfor herved, i den Hensigt at tolke Deres Kongelige Majestæt vore Landsmænds oprigtige Kjærlighed og Hengivenhed, og at sige Deres Kongelige Majestæt et hjerteligt og velmeent Velkommen i vor Midte. I det Storthinget bevidner Deres Kongelige Majestæt sin oprigtige Erkjendtlighed for, at Deres Kongelige Majestæt ikke har ladet sig hindre af den ublidt Nærstid fra personligen at aabne Storthingets Forhandlinger, glæder det sig ved, heri at finde et talende Bevis om den Guadhed og Kraft, som Forsynet vedbliver til Nigerens Held at forunde Deres Kongelige Majestæt. Vi tillade os herved at gjentage Forsikringen om de Følelser, som besjæle Storthinget i Anledning af den i Dag høitideligen modtagne Meddelelse om, at Forsynet i Deres Kongelige Majestæts Sønsøn, Hans Kongelige Høihed Prinds Carl Ludvig Eugen, har skænket de forenede Niger et nyt Pant paa Barigheden af deres Lykke.

I det vi vove at anholde om, at maatte være indsluttede i Deres Kongelige Majestæts naadigste Bevaagenhed, nedbede vi den Allgodes Baretægt over Deres Kongelige Majestæt og det hele Kongelige Huus."

2) "Mine Herrer Medlemmer af Norges Storting!
Jeg modtager med den inderligste Forbindtlighed
de fornyede Forsikringer om Eders Høielse for Mig
og for Min Familie.

Oplivet af Dnsket for det Offentliges Vel, har
Jeg ikke betænkt Mig paa, at indfinde Mig i Eders
Midte, for at meddele Eder Mine Hensigter, og at
forsikre Eder om den ubegrændsede Tillid, som Jeg
sætter til Eders. — Aldrig skal Jeg søge at formaae
Eder til at gaae alt for hurtigt frem, selv ikke for
større almeennyttige Gjenstaude. Det er til Eders
egen Overbeviisning alene, som Jeg vil henvende
Mig.

Modtager Forsikringen om Min Bevaagenhed,
og om Mit Dnske, at gribe enhver Leilighed for at
give Eder Beviser herpaa."

Var 1827, den 13de Februar, var Stor-
thinget samlet.

Efter Præsidentens Forslag blev foretaget Valg
paa 20 Medlemmer til Lagthinget, hvilket Valg havde
saadant Udfald:

1. Amtmand Collett, 72 Stemmer.
2. Statsraad Rosenfrank, 68 Stemmer.
3. Provst Schytte, 56 Stemmer.
4. Overauditeur, Sorenskriver Sem, 54 Stemmer.
5. Amtmand Hagerup, 53 Stemmer.